

CASAL DE JUBILATS DE SALT

la farga

ANY VIII • NÚM. 79 • JULIOL/AGOST 1986

El Molt Honorable Sr. Miquel Coll i Alentorn, President del Parlament de Catalunya, va inaugurar l'exposició el passat 18 de Juny a la Casa de Cultura Les Bernardes. A la fotografia, el President saludant el nostre estimat agutzil, Lluís Fontané.

SALT, 50 ANYS ENRERA

EL NOU PLA GENERAL D'URBANISME

Els mesos de juny i juliol sempre han estat els de segar i batre. Al pla de Salt, fa uns anys, hi havia grans extensions de camps de blat, fins i tot a l'escut del poble hi figura una espiga. Però la sega de fa 30 anys no era com ara, tot mecanitzat. Vegem, si més no, les garbes i les colles de segadores, que per aquesta època havien de treballar de valent.

Farga Làctica

Tenint en compte que la llengua oficial de l'Ajuntament és el català, aprovat unànimement pel Ple de la Corporació, tots els documents surten escrits en aquesta llengua, salvant rares excepcions. Però en quina llengua s'adrecen a l'Ajuntament les Empreses privades, les Institucions i els particulars? Aquí teniu el buidatge del registre d'entrada a la Casa de la Vila durant el mes de maig.

Escrits presentats a l'Ajuntament durant el mes de Maig

	Escrits en Català	Escrits en Castellà	Escrits Bilingües
Entitats culturals, esportives i polítiques	12	6	—
Particulars	116	59	—
Generalitat	28	1	—
Administració de l'Estat	4	64	2
Empreses privades	8	3	—
Administració Militar	—	9	—
Ajuntaments, Diputació i Col.legis professionals.	19	—	—

Reglament interior de l'Escorxador Municipal.

Disposicions generals

Article 1.º Tots els caps de bestiar destinats al consum de la població de Salt i sacrificats en aquest Municipi, ho seran a l'Escorxador Municipal.

El passat dia 5 de maig es va tancar definitivament l'Escorxador Municipal. Com a record i petit homenatge als seus serveis, adjuntem el Reglament interior amb què es regia l'any 1934. Ara és magatzem municipal.

TONI RUSCALLEDÀ

Venda i reparació de bicicletes, velomotors i motos

MOTOS CATALUNYA

PERE TEIXIDOR

- MONTESA
- PEUGEOT
- VESPINO
- DUCSON
- HONDA
- DUCATI
- VESPA
- DERBI
- PUCH

Carrer Major, 307
Telefon 23 93 67
SALT

Espigolant.....	2
Editorial	
Renovació de Junta al Casal	
Bona Festa Major 86.....	3
Vida del Casal	
Programa d'Activitats.....	4
Petanca	
Assemblea C.P. Salt.....	6
Culturart	
La vida quotidiana a Salt.....	8
Tema Central	
Un recompte indèdit.....	10 i 11
La Tribana	
Les herbes remeieres del nostre entorn.....	12
Les herbes remeieres (quan la ciència i la màgia van de bracet).....	14 i 15
Galeria d'esdevinguts	
L'indecent.....	17
Esclat de l'Alba	
R. Tagore.....	18
S. Sunyer, elegit primer President del Fons Català de Cooperació.	18
Vida amb humor	
«Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.	19
A la taula de La Farga	
Visita de «La Farga» al Santaló Petit.....	19

Edita: Casal de Jubilats de Salt.
Consell de Redacció: Lluís Mateu, Quim Pla, Miquel Casellas, Narcís Burch, Guillem Terribas, Martí Fita, Joan Boda, Ventura Pau, Jaume Bosch, Joan Rosa, Josep M.ª Macias, Francesca Laguarda, Emili Gispert, Antoni Peruga, Josep M.ª Oliveras, i Manel Lladó.
Correcció: Toni Ruscalleda
Administració: Miquel Casellas i Josep M.ª Oliveras.
Distribució: Josep Gassiot, Pitu Geli i Josep Cebrian.
Tiratge: 1.300 exemplars.
Redacció: Passeig Verdagué, 1 - Tel. 23 04 98 Salt.
Impressió: Pàges Impremta-Anglés. Tel. 42 01 07.
Dipòsit Legal: GI-356/79.

La Farga no es fa responsable dels articles signats que apareixen a la revista, responsabilitat que recau en els seus autors.

Renovació de Junta al Casal

Com ja s'havia anunciat, el dia 31 de maig l'Assemblea de Socis del Casal va escollir un nou President per regir el destí d'aquesta Associació; la persona escollida va ser l'Emili Crous i Font, que ja des de sempre havia col·laborat amb totes les juntes sense formar-ne part.

No descobrirem ara l'Emili Crous i Font, perquè és de tots conegut; només volem, l'equip de La Farga, donar-li les gràcies, i en això creiem que podem representar a la majoria dels socis. Li donem les gràcies perquè tots sabem que cada dia és més difícil trobar alguna persona que vulgui assumir responsabilitats com la que ell ha acceptat, sobretot tenint en compte que la feina, en aquesta casa, es fa «de franc».

No volem tampoc deixar a l'oblit un sentit record a l'amic Josep M.ª Macias, anterior President, i ens afegim al reconeixement de la seva valuosa tasca, que va fer el mateix Emili Crous el dia del seu nomenament.

També volem encoratjar els socis que ajudin la nova Junta amb les seves crítiques, però sempre amb crítiques constructives; això ben segur que ajudarà a millorar el Casal, que en definitiva és la nostra causa comuna. Creiem que quan una cosa no va bé s'ha de dir, i quan va bé també és bó de dir-ho, per donar ànims als qui se n'ocupen. Endavant, doncs, esperem les vostres cartes, tots en sortirem beneficiats.

Bona Festa Major 1986

Volem desitjar a tots els lectors i anunciants de LA FARGA una «Bona Festa Major». Festa que enguany celebrarem entre els dies 24 i 28 de juliol.

Dins la «Nostra Festa Major», a part dels actes tradicionals, s'han programat diverses novetats que han de representar una sorpresa per a tots els veïns i forasters que aquests dies ens acompanyin.

Quan al Programa d'Actes només ens cal remetre tothom al Programa que tots els anys edita el «Casal» amb la col·laboració de l'equip de redacció de LA FARGA.

Esperem que a tots us plagui i que en sigueu difusors. Us ho desitgem....

L'equip de Redacció

Programa d'Activitats Vetllades d'Estiu 1986

El dia 14 de setembre, si no hi ha res de nou, celebrarem la XII Diada del Jubilat, ja rebreu el programa especial amb tots els actes de la Setmana del Jubilat, però voldríem poder comptar amb tots vosaltres, per això ja us ho fem saber amb temps.

El ballarins aneu entrenant que hi haurà concursos de ball amb premis per als guanyadors.

11 de juliol: VETLLADES D'ESTIU-86. «CINEMA». A les 10 del vespre, projecció d'un film que esperem sigui del grat de tothom: «VOLVER A EMPEZAR».

12 de juliol: BALLAR I PARAR LA FRESCA: A partir de les 10 del vespre, volem engegar aquesta nova experiència que combinarà el ball amb una estona d'esbarjo i conversa, tot parant la fresca en taules i cadires al pati del Casal.

16 de juliol: EXCURSIÓ: SETCASES I CAMPRODON. Sortida a les 7 del matí. Es visitarà una piscifactoria de truites i s'obsequiarà amb dues truites

a tots els participants. Dinar a Setcases, i visita d'una fàbrica de galetes a Camprodon.

19 de juliol: VETLLADES D'ESTIU-86. «TEATRE», es representarà l'obra còmica «Aquí no paga ni déu», a les 10 del vespre, pel Taller de Teatre de Figueres.

1 d'agost: VETLLADES D'ESTIU-86. «SARDANES», a les 10 del vespre i amb la col.laboració de Salt Sardanista, audició completa de Sardanes, cobla FARNENSE.

2 d'agost: BALLAR I PARAR LA FRESCA, a partir de les 10 del vespre repetirem l'invent del 12 de juliol.

22 d'agost: VETLLADES D'ESTIU-86. «FESTIVAL DE CANÇÓ» a les 10 del vespre al pati del Casal (veure detalls a la cartellera).

29 d'agost: VETLLADES D'ESTIU-86. «IX CANTADA D'HAVANERES», a les 10 del vespre, amb el Grup JACOMET de St. Feliu de Guíxols i amb el patrocini de «la Caixa». Hi haurà cremat per a tothom.

6-7 de setembre: EXCURSIÓ «SARAGOSSA I MONESTIR DE PEDRA». Visita de la Basílica del Pilar i la meravella natural del Monestir de Pedra amb els seus saltants d'aigua. (Veure preus i inscripcions a la cartellera).

LANCIA PRISMA UNMUNDO DE PRESTIGIO A SUALCANCE

El LANCIA PRISMA es un nuevo concepto de diseño automovilístico. Una constante filosofía de superación ha hecho de LANCIA un auténtico símbolo de prestigio en todo el mundo. Usted puede ingresar en el exclusivo mundo LANCIA a través de PRISMA. Un coche que recoge toda la experiencia de los autos LANCIA en el terreno de la alta competición.

LANCIA PRISMA: 1600 cc., 105 CV., 5 velocidades, velocidad máxima 180 Km/h., tríp. computer, encendido electrónico, cristales atermuicos.

LANCIA PRISMA. No se conforme con menos.

LANCIA PRISMA.

la diferencia de viajar en LANCIA.

VITSA

Concessionari Oficial per a Girona i Província
Avgda. St. Narcís, 28 • Tel. 24 12 12 • GIRONA

Servei Oficial: GARATGE INTERNACIONAL
Ctra. Girona-Anglès • Tel. 23 15 61 • SALT

Assemblea C.P. Salt

El dia 8 de març es va celebrar l'assemblea del C.P. Salt. En primer lloc es va llegir l'acta anterior, la qual va ser aprovada, seguidament es va donar compte de les despeses, que també, foren aprovades. Es passà seguidament als precis i preguntes, de les quals els socis aquesta vegada varen passar, solament en J. GOMEZ, preguntava i demanava que la lliga social dels Diumenges se suspengués, a la qual cosa el President li contestà que no podia ser de cap manera, ja que feia tres mesos que es venia jugant i s'havia d'acabar, tal com era previst. El sr. Gómez insistí en el mateix punt i abans que el President li pogués contestar els socis J. Anglada, E. Cabezas, entre altres li digueren que la seva petició no tenia perquè ser acceptada de cap manera i amb això es va finalitzar el tema. Seguidament, el President Antonio Peruga presentava la seva dimissió, adduint que des de l'1 de maig de 1985, se li havia concedit la jubilació i, per tant, creia oportú dimitir ja que no podria dedicar al C.P. Salt, el que aquest club es mereixia. Amb la qual cosa es passà a l'Assemblea extraordinària.

Com que no s'havia presentat cap candidatura per a la presidència, s'obrí el tema sobre qui podria ser el president. L'assemblea demanà al Sr. Peruga que continués, i si és que li faltava secretari o altres membres de Junta, que entre

tots els buscarien. El President contestà que els agràia la distinció, però que no podia acceptar, ja que creia que ara es devia a la seva esposa, la qual durant tants anys, precisament per la seva feina, sempre es quedava a casa i que ara

era l'hora de fer excursions i viatges de tota classe, i que si ell continués de president no es podria fer. Es buscaren diferents solucions i cap era factible, fins que al veure que no es presentava ningú, s'anava a nomenar una Junta Gestora per intentar de trobar un president. Doncs bé, a l'anar a formar aquesta gestora, el soci Sr. Eusebi Cabezas, demanava a l'assemblea 8 dies de temps per intentar de trobar president, i que en cas que no el trobés, ell s'hi presentaria amb la qual cosa aquesta assemblea, s'ajornava per al dia 15 a la mateixa hora.

Dia 15 de Març

S'inicia l'Assemblea preguntant el president al Sr. Eusebi Cabezas, sobre la seva proposta, el Sr. Cabezas contesta que com a president no havia trobat ningú, però com ell havia promès assumiria la presidència si l'assemblea l'acceptava. Seguidament el president demana als socis si aprovaven la candidatura de l'Eusebi Cabezas, a la qual cosa l'assemblea, per majoria absoluta, acceptava el Sr. Cabezas. El Sr. Peruga, en nom propi i dels socis, nomenava com a President del C.P. Salt el Sr. Eusebi Cabezas, al qual li demana que els dirigís unes paraules. El nou President agrai la confiança dels socis i demanava uns dies per acabar de formar la seva junta, amb la qual i amb l'ajuda dels socis continuarien la tasca del C.P. Salt. Amb forts aplaudiments i felicitacions, s'acabà la jornada en la qual Eusebi Cabezas quedava nomenat nou President del C.P. Salt. Enhorabona.

FORN DE PA

Josep M.^a
Ferrer

C/. Major, 294
C/. Angel Guimerà, 116 Xamfrà C/. Pacheco/Torras i Bages
C/. Major 167
La Punxa, 9

Nova Junta del C.P. Salt

PresidentEusebi Cabezas
Vice-President.....Jordi Martin
Tresorer.....Lorenzo Galan
Secretari.....Ferran Màrquez
Delegat de Sèniors.....F. González
Delegat de Pistes.....Pere Rodriguez
Delegada de Dames.....Kati Cortada
Delegat de Jubilats.....Antoni Peruga
Vocal Delegada.....Marta Anglada

La vida quotidiana a Salt 50 anys enrera

El President del Parlament de Catalunya, Molt Honorable Sr. Miquel Coll i Alentorn, va inaugurar el dia 18 de juny l'exposició sobre la vida quotidiana a Salt durant l'any 1936 que l'Ajuntament ha instal·lat a «Les Bernardes» i que estarà oberta al públic fins al dia 15 de juliol. Acompanyaren el President l'alcalde i regidors de l'Ajuntament saltenc, el delegat dels Serveis Territorials de Cultura, el delegat de Governació, el tinent d'alcalde de cultura de l'Ajuntament de Girona, el delegat general de La Caixa de Pensions a les comarques gironines i d'altres autoritats locals i provincials. És de destacar, així mateix, entre el públic que assistí a l'acte, la presència del secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya i ex-President del Parlament català, Sr. Heribert Barrera.

El recorregut que té la mostra abraça els diferents aspectes que conformaren la vida quotidiana a la població de Salt l'any 1936, i en aquesta s'hi poden trobar els diferents objectes i estris tant pertanyents a la llar com al món laboral, així com material fotogràfic de l'època, material escolar, religiós i dues aconseguides maquetes, una de la vila de Salt i l'altra amb la reproducció d'un envelat de l'època. Més impacte originen els diferents vehicles, motocicletes, carretons i la reproducció, en una de les sales de la Casa de Cultura, d'estances d'una casa saltenca. El material recopilat prové bàsicament de donacions particulars de la localitat i de les fàbriques saltenques, sobretot de la Coma Cros i de la Gassol. La coordinació i la selecció de les obres ha anat a càrrec de Josep M.ª Oliveras i Puig i Joan Boadas i Raset, assessorats per Ramon Alberch. El disseny i el muntatge són de Joan Casanovas i la secretaria ha anat a càrrec de Mercè Vidal.

L'exposició és organitzada per l'àrea de cultura de l'Ajuntament de la vila, amb la col·laboració de la Casa de Cultura les Bernardes, del Departament de Cultura de la Generalitat, del Col·legi Universitari de Girona i de la Caixa de Pensions «La Caixa».

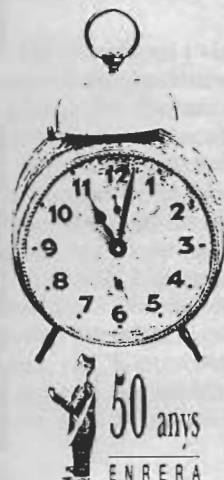
Després d'inaugurar l'exposició, el President del Parlament pronuncià una conferència sobre el context general del país durant l'any 1936. En unes manifestacions va afegir que «val la pena de conservar aquesta exposició convertint-

la en un museu permanent, perquè seria una llàstima que les peces que ara s'han arreplegat aquí es tornessin a dispersar», i referint-se concretament a la maqueta del terme municipal va dir que «sobretot caldria que aquesta magnífica peça fos exposada permanentment».

Amb motiu d'aquesta mostra també s'ha preparat un vídeo que recull les entrevistes fetes a diversos saltencs que varen protagonitzar l'any 1936 algun fet familiar o social. Així mateix, s'ha edi-

LA VIDA QUOTIDIANA A SALT

1 de gener al 31 de desembre del 1936

CASA DE CULTURA «LES BERNARDES»
del 18 de juny al 15 de juliol del 1986

tat un catàleg de l'exposició, amb un format de petit llibre, que explica el seu contingut, dividint el comentari en tres aspectes, treball i població, la vida municipal i la vida quotidiana. Al mateix temps l'Ajuntament de Salt ha proposat a la Direcció General de Correus la confecció d'un mata-segells commemoratiu d'aquesta mostra que s'utilitzarà en els mesos de juny i juliol, en què romandrà oberta aquesta exposició.

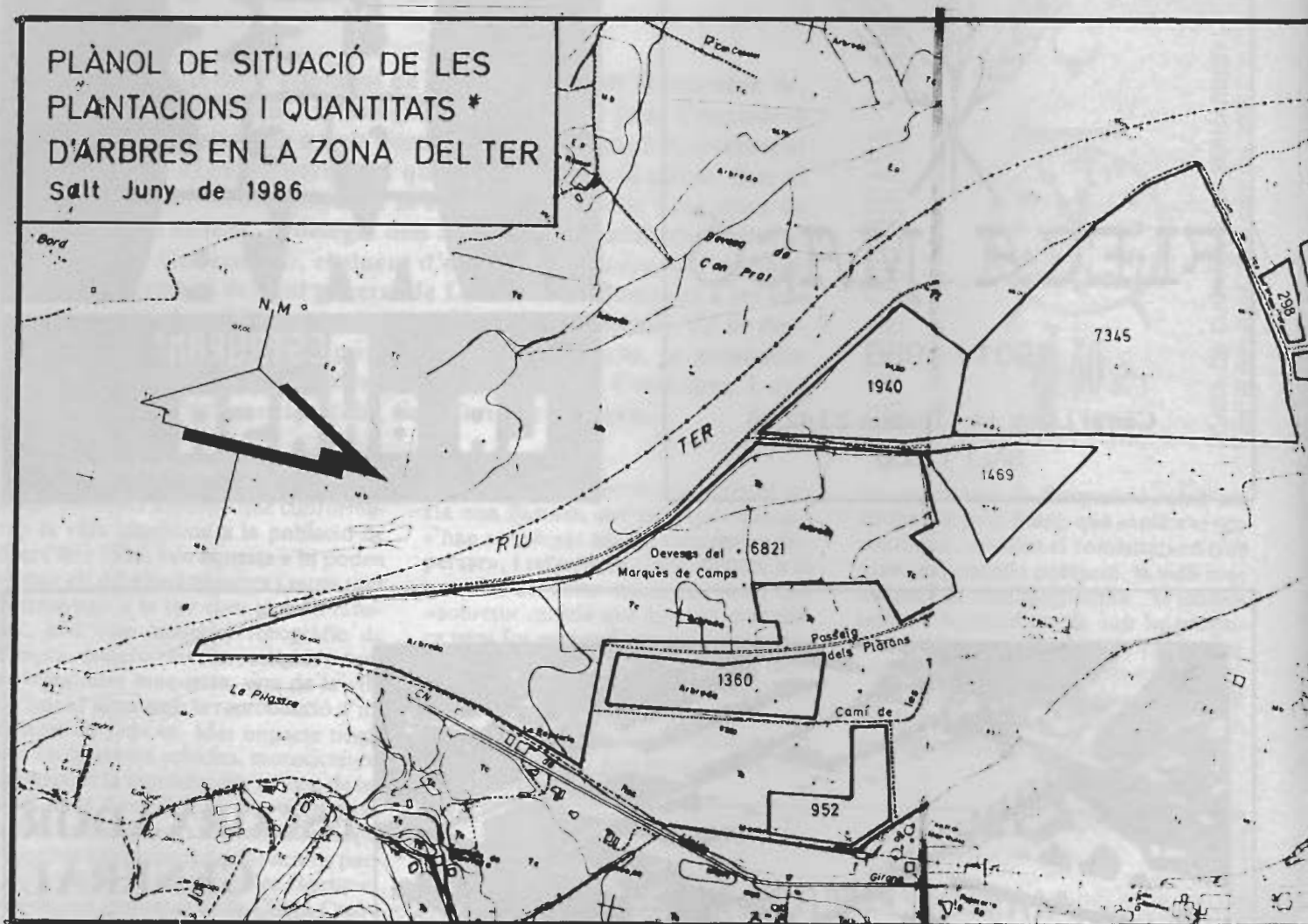
RELLOTGERIA • JOIERIA
PLAQUES I TROFEUS

Comas

C/. Major, 83
Tel. 23 47 70

SALT

PLÀNOL DE SITUACIÓ DE LES
PLANTACIONS I QUANTITATS *
D'ARBRES EN LA ZONA DEL TER
Salt Juny de 1986

Un recompte inèdit... Els 35.000

El nostre amic i bon col·laborador de **La Farga**, **PITU GELI**, ha tingut una altra originalíssima idea. Aquesta no ha estat altra que la de comptar els arbres de les **Deveses de Salt**.

En «Pitu» ens comentava que va començar el recompte a partir del Bagant d'en Domènec (sota la Pilastra), i va anar comptant les plantacions per quadrats i després comptar el

captirot, fins acabar a la zona del Veinat, al nord de Can Genura.

Cal dir que aquesta feina li va portar «unes tres setmanes», segons explicà en un diari local, i que cada tarda hi dedicava de tres a quatre hores.

L'amic Pitu Geli ens explicava que «només» va comptar les plantacions o arbrades, deixant de banda els arbres

Salt i el Pla General d'Urbanisme

El dia 16 de juny de 1986, l'Ajuntament de Salt aprovava, en fase provisional, el nou Pla d'Urbanisme, amb el consens de tots els grups polítics de l'Ajuntament: PSC, CiU i PSUC.

No era pas el primer Pla que Salt havia tingut. Ja l'any 1955, la nostra vila va tenir un primer Pla, i l'any 1971 un altre. Aquest fou un Pla enormement especulatiu, que va anar desfigurant el nostre poble.

L'any 1981, la Generalitat aprovava les Normes Subsidiàries de Planejament, que són vàlides fins avui.

Després de 5 anys de vigència d'aquestes Normes, l'Ajuntament ha proposat als veïns un nou Pla ordenador de la nostra vila.

Dins l'extensió i complexitat que representa resumir un Pla General d'Urbanisme, LA FARGA s'ha proposat fer-ne un extracte mitjançant la col.laboració de l'Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament.

Així mateix, l'Emili Gispert, ha fet una entrevista al Tinent d'Alcalde d'Urbanisme, Josep Vicenç Alhambra, que completa i dona noves dades entorn del que serà el Pla i quins són els principals problemes de gestió que presenta.

El Pla General d'Urbanisme de 1986, ha de ser l'eix ordenador del creixement hamònic de la nostra vila.

El nou Pla General d'Urbanisme de Salt

ÀREA D'URBANISME AJUNTAMENT DE SALT

En plantejar-se la revisió del planejament a Salt, a través del nou Pla General d'Urbanisme, l'Ajuntament ho ha fet sota els següents principis:

a) El predomini del bé comunitari: l'interès social, l'interès públic ha d'estar per sobre de l'expectativa privada.

b) El control social sobre la ciutat: cada ciutadà com a «agent creador» de ciutat ha d'ésser subordinat a un projecte global de ciutat al servei de tots.

c) El convenciment que Salt és una part d'una àrea urbana major que afecta no només el nostre terme municipal sinó també altres veïns, per tant, és necessària la coordinació amb els planejaments d'altres municipis i molt especialment amb el de Girona.

d) El Pla no és principi ni fi, sinó que és un mitjà per tal de millorar aquesta vila i com a mitjà ha de ser realista. Per tant ha d'ésser un la que es pugui gestionar i executar.

e) Ha de tenir en compte la situació econòmica de la Hisenda Municipal i la nostra limitada capacitat d'inversió. Ha d'ajustar, per tant, les inversions previstes a les nostres reals disponibilitats.

f) La situació que es desprèn de l'anàlisi econòmica feta sobre salt fa que es plantegi el Pla pensant en un sector agrícola ja desenvolupat i que difícilment generarà nova activitat econòmica, un sector industrial que cal ordenar i potenciar, però, en el que tenim poques possibilitats d'incidir per l'escassa oferta de sòl i, sobretot un sector de serveis, en el qual Salt, amb un mercat potencial molt important, pot generar una àmplia oferta, amb un bon futur.

Descripció de la proposta

La situació de la qual es parteix en revisar el planejament a salt és caracteritzada pel creixement desordenat dels últims anys que ha provocat buits importants en ple centre de la nostra Vila. Si comparem el nostre centre cívic amb el d'altres ciutats de les nostres comarques podem observar com a Salt encara hi ha molts solars sense edificar, el que dona una imatge urbana molt deteriorada de la nostra Vila.

Enfront d'aquesta situació, el Pla vol fer de la vila un conjunt més harmònic, més equilibrat, amb una estructura optimitzada. Per això incideix en el tractament del sòl i en la xarxa viària de la següent manera:

El sòl

El Pla es proposa respectar les Normes Subsidiàries de Planejament entenent que com a document és correcte, és vàlida la proposta que en fa i respon a una visió global del tractament del sòl coordinadament amb el municipi de Girona i altres municipis de la plana. Per tant, i com a grans objectius, es planteja la preservació dels usos agrícoles dels sòls que avui tenen aquesta destinació

i la contenció dels creixements futurs de Salt, per tal d'intentar omplir els buits que avui existeixen.

Són tres els tipus de sòl que tot el pla urbanístic contempla:

— El sòl urbà, és a dir, aquell al qual es pot edificar,

— El sòl urbanitzable, és a dir, aquell podrà urbanitzar-se i edificar quan sigui necessari, sempre que s'aprovi prèviament un Pla Parcial d'Ordenació, i

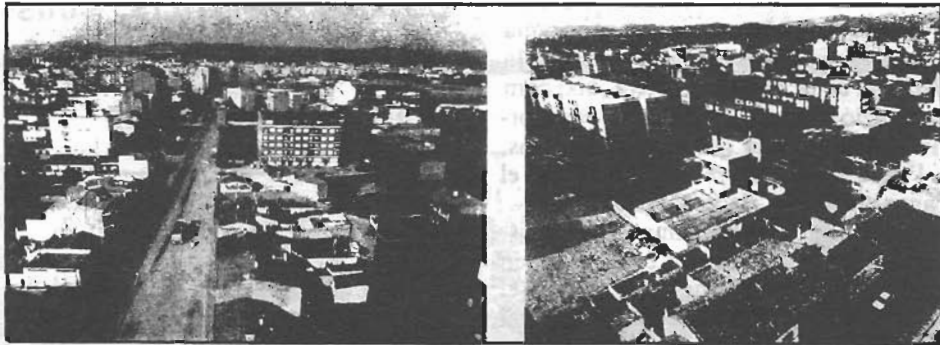
— El sòl no urbanitzable, que és el que pretén preservar-se per al seu ús tradicional.

Respecte d'aquest darrer, el sòl no urbanitzable, el Pla preveu la preservació de l'ús agrícola per a tots els terrenys situats al sud de l'actual zona escolar, on hi ha l'Institut i el Col·legi Silvestre Santaló i la Maçana, i també de totes els sòls situats al nord del que avui és consolidat i edificat i que coincideix sensiblement amb el traçat dels carrers Sant Antoni, Sant Dionís i carrer del Rec. En aquest darrer cas, i preveient que en aquesta zona no s'han de produir nous creixements, el Pla proposa el disseny d'una façana definitiva: d'un passeig i d'un mirador sobre les hortes i deveses.

Quant al sòl urbanitzable, el Pla preveu cinc sectors: dos de sòl industrial, que són els sectors de la Torre Mirona i de l'ENHER, i tres de caràcter residencial. Aquests són els sectors dits Maçana, que contempla els terrenys situats entre l'Hospital Psiquiàtric i la zona escolar; el sector dit Mas Masó, que contempla bàsicament els sòls situats entre el Psiquiàtric i el limit amb el terme municipal de Girona, i el sector dit del Pla de Salt que contempla gran part dels terrenys situats entre el Cementiri i la zona esportiva i el Camí dels Carlins.

La resta de sòls que pràcticament en la seva totalitat es troben ja consolidats i edificats són qualificats com a sòl urbà. També es qualifiquen com a sòl urbà però inclosos dintre d'Àrees de Millora Urbana, els sòls pendents de consolidació, però que tenen clara vocació d'urbans.

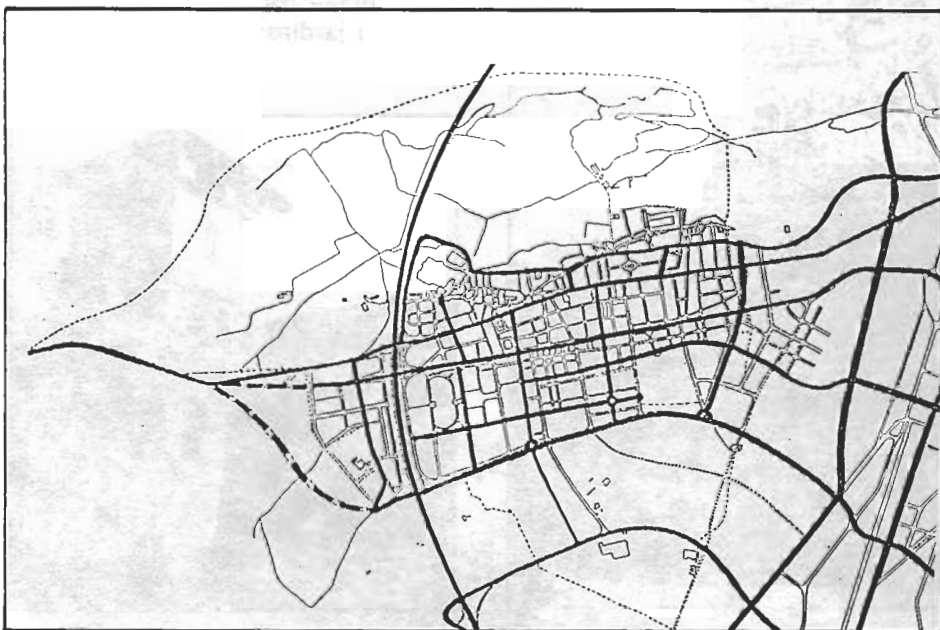

Sòl Urbà és aquell que és edificable...

La xarxa viària

També, pel que fa referència a la xarxa viària, les Normes Subsidiàries de l'any 1981 feien una proposta vàlida que suposava una visió global sobre els problemes d'estructura viària de Salt, Girona i els altres municipis de la plana. Per això, el Pla, acceptant-la, fa una proposta coordinada amb el nou pla General de Girona. Proposta que contempla bàsicament la no afectació al nostre terme municipal per la variant de la Ctra. N-II, els trasllats de la C-N 141, és a dir, la de Girona a Anglès, del carrer Major al Passeig dels Països Catalans

i l'acabament dels eixos importants de la nostra xarxa viària. Eixos que, com el Pg. del Marquès de Camps, hauran d'arribar fins a l'accés de l'autopista, o que com els carrers de Francesc Macià o del Dr. Ferran hauran d'arribar fins a darrera l'Institut i del Psiquiàtric. Paral·lelament en sentit est-oest es preveuen els acabaments dels eixos del carrer Sant Antoni, Sant Dionís, carrer del Rec i Ronda Monar, del carrer Guilleries i Moreneta o l'avinguda de l'Institut, per exemple.

Proposta de xarxa viària que presenta el Pla General.

Zones verdes i espais lliures

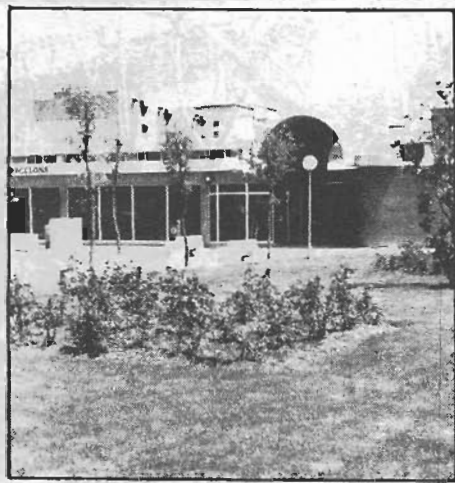
Entenent que, junt amb la xarxa viària, són els equipaments i els espais lliures els que configuren l'estructura urbana de la nostra vila, el Pla es proposa recuperar per a l'ús d'espai lliure tots els terrenys de domini públic que fins ara no eren en condicions, així com la creació junt als equipaments existents o nous de noves àrees d'espai lliure i la formació de passeigs i places de connexió entre ells.

A aquest respecte les operacions de disseny de la façana nord permeten configurar noves zones verdes al voltant del carrer de les Filadores i entre la fàbrica Coma-Cros i l'Escorxador, ambdós a l'altre cantó del Rec.

També a la façana nord, el Pla preveu l'acondicionament dels Jardins de Sant Dionís, situats enfront de l'avinguda La Farga.

Una altra operació que genera espais lliures és l'obertura del Pg. dels Països Catalans. Els més importants a la façana de la zona esportiva i al Sector de l'Estació del Veinat.

Com a conseqüència de l'Àrea de Millora Urbana Maçana i del Pla Parcial Maçana, en aquests nous terrenys d'expansió de Salt es genera una gran superfície destinada a fer les funcions de Parc Central i de Rambles, tant entre la zona esportiva i el Psiquiàtric com davant les Escoles.

Fins fa poc, les zones verdes eren escasses... El Pla General preveu el seu augment.

Els equipaments

El Pla es planteja mantenir l'oferta pública d'equipaments, millorant-la i completant-la i, allà on sigui possible, millorar les condicions dels equipaments privats, especialment les escoles.

Com a equipament de caràcter cultural es qualifica l'edifici del Mas Llorens i tot l'espai entre aquest i el Grup de Vivendes de la Gassol i l'edifici de l'Ateneu Saltenc Can Panxut, ampliant l'espai qualificat per tal de poder ampliar el teatre d'acord amb el projecte encarregat per l'Ajuntament.

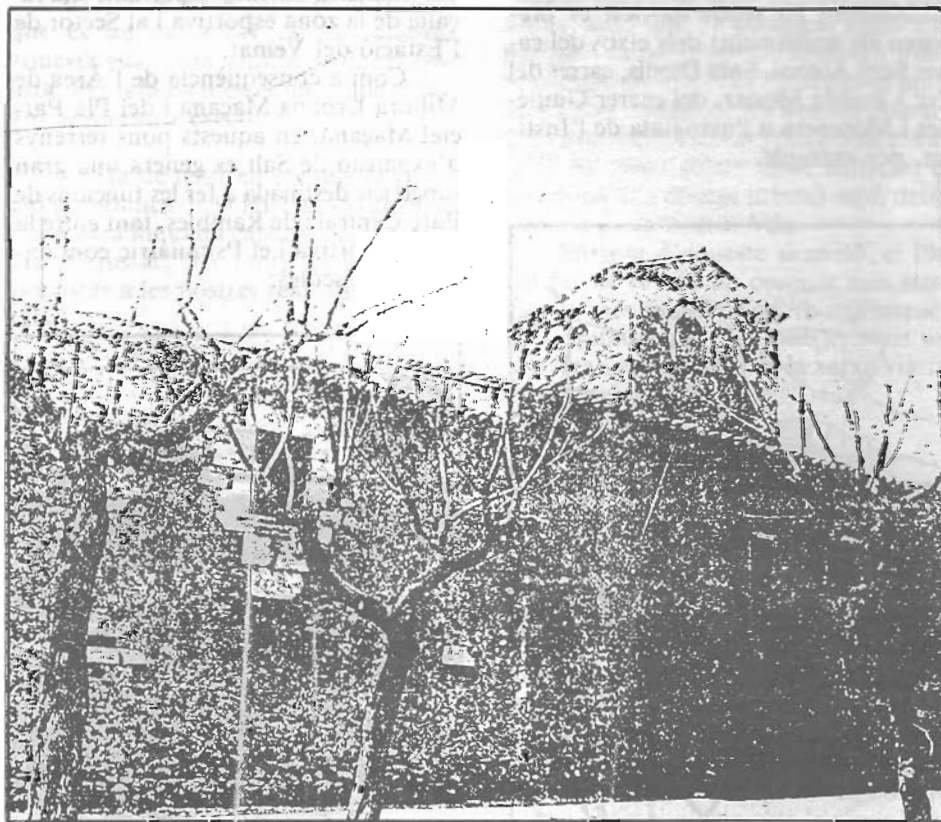
Quant als equipaments educatius, el Pla manté la qualificació de totes les escoles existents, i per solucionar el problema d'ubicació de les escoles de Salt, planteja la construcció d'un nou centre d'E.G.B. al Veïnat, concretament, a l'actual camp de futbol de la Coma-Cros.

Quant als equipaments esportius el

Pla preveu l'ampliació de la zona esportiva actual fins a encabir el programa que es va dissenyar en encarregar el Pla Especial de la Zona Esportiva, així com la creació d'una zona de caràcter esportiu al costat de la fàbrica Coma-Cros, a l'altre cantó del rec, on instal·lar el camp traslladat de la Coma-Cros.

Respecte als equipaments sanitaris, a més de mantenir en les condicions en què ho feien les Normes Subsidiàries el Psiquiàtric, es preveu l'ampliació del Cementiri Municipal en superfície semblant a la que té en aquests moments i es preveu un nou emplaçament per al Centre d'Assistència Primària (l'ambulatori) al costat de l'Ajuntament, on sigui possible oferir l'atenció que el poble de Salt requereix, en les condicions idònies.

El Pla que, a més de preveure aquests equipaments, manté tots els que ja funcionen com a tals, preveu, igualment la dotació d'equipaments socials a l'Àrea de Millora Urbana Maçana, al carrer de Salvat Papasseit, al Veïnat (al límit amb el terme municipal de Girona, junt al Passeig dels Països Catalans) i a la façana de la zona esportiva.

El Mas Llorens serà un equipament cultural i social.

Catàleg d'edificis, construccions i terrenys a protegir pel seu valor

El Pla, conscient de la necessitat de protegir aquells elements arquitectònics o naturals importants i que podrien desaparèixer, inegra un catàleg d'aquesta així com unes Normes reguladores per al seu ús i conservació. Aquests elements que constitueixen la nostra identitat històrica són classificats en:

— Àrees naturals d'interès històric i paisatgístic, com ara la finca del Marquès de Camps o les marges o illes fluvials del Ter, les Deveses i les Hortes o el rec Monar.

— Àrees d'interès urbanístic o històric com ara el barri vell de Salt o el del Veïnat, així com el Grup de Sant Cugat.

— Edificis d'interès històric, artístic o arquitectònic, com l'Església Parroquial, o l'edifici Les Bernardes, o altres, fins a divuit i elements aïllats d'especial interès, com ara escuts, emblemes o detalls ornamentals.

També es preveu, al Pla, pel que fa referència als conjunts, la protecció preventiva de conjunts industrials com el de la Coma-Cros o el de la Gassol o els edificis i jardins del Sanatori Psiquiàtric.

La finca del Marquès de Camps, és una de les zones que el Pla preveu protegir.

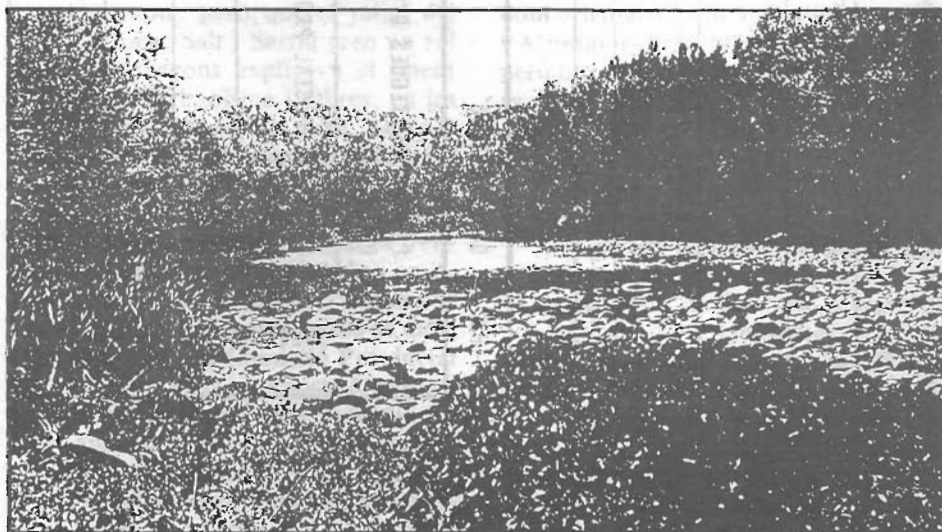
Tipus de Sòl

Cal consolidar el Sòl Industrial.

El Sòl Urbà té diferents qualificacions segons les zones.

Les Deveses són considerades àrees d'especial protecció, i són, per tant... NO URBANITZABLES.

Pla General. SÒL URBÀ

Pla General. SÒL URBANITZABLE

TIPUS	QUALIFICACIÓ	OBJECTIUS I ACTUACIONS	EMPLAÇAMENTS
CIUTAT VELLA		Es preten conservar l'estructura urbana i edificatòria. Es regula tant la substitució d'edificis existents com la preservació de l'arquitectura d'interès.	BARRI VELL (1)
CONSERVACIÓ DE L'ESTRUCTURA		Preten conservar l'estructura urbana, millorant les seves qualitats urbanes. Sectors de baixa edificació.	SECTOR MAS RIUOL VELL (1) SECTOR C/ ALCERQUJA AMU. MACANA (part)
EDIFICACIÓ		Sectors on es proposen operacions de millora urbana. Sectors d'alta edificació, fruit de l'expansió urbana moderna.	VARIS.
OPORTUNITAT ESPECÍFICA		Sectors de baixa edificació, amb planejament anterior però.	GRUP URBANITZABLE LA FLEGA GRUP SANTI QUAT.
INDUSTRIAL ESPECÍFICA		Grups de blocs amb projecte unitari anterior.	GRUP SANTI JAUME GRUP GORC DE S'ESTRELLER GRUP VERGE MARIA GRUP CASOL.
INDUSTRIAL		Sectors de cases unifamiliars aïllades.	CAN POLS C/ DR. FLEMING (algunes cases) AMU. MACANA (part).
INDUSTRIAL		Sòls urbans industrials consolidats o amb clara vocació d'essenc-ho.	COM-DORS CASOL/PLAÇA VILA FREGAMPOLIS DEL TER. SECTOR FRONTI CEMENTERIL.
VEUO PRIVAT		Jardins o edificacions aïllades a protegir pel seu valor i interès.	PATI CAL MUI. PATI ST. DOMIS. 25 PATI ST. DOMIS. 0 SOLAR C/ ALBAIG. 135-139.

SÒL NO URBANITZABLE

TIPUS	QUALIFICACIÓ	OBJECTIUS I ACTUACIONS	EMPLAÇAMENTS
	FINQUES ROSTEGUES D'ESPECIAL PROTECCIÓ.	Es preserven per l'interès de les edificacions o espais naturals annexos (arbrat, jardins, paisatge)	FINCA DEL MARQUÈS DE CAMPS.
	ZONES D'ESPECIAL PROTECCIÓ	Es preserva l'ecosistema compost per vegetació de ribera i mixta, i població animal corresponent.	MARGES I ILLES FLUVIALS DEL TER.
	DEVESES	Es preserva la qualitat paisatgística	DEVESES
	HORTES	Es preserva l'ús agrícola	HORTES
	ZONES DE VALOR AGRÍCOLA	Es preserven d'un canvi d'ús: només es poden utilitzar agrícolament. Sòl de reserva per a futurs creixements.	ZONES AL SUD DE LA POBLACIÓ.
SÒL NO URBANITZABLE.			

TIPUS	QUALIFICACIÓ	OBJECTIUS I ACTUACIONS	EMPLAÇAMENTS
	PROGRAMA (propers 8 anys)		
	RESIDENCIAL	Sòl per al creixement residencial més immediat. Es poden edificar blocs, vivendes unifamiliars dispersades i aïllades.	SECTOR MACANA (entre Dr. Ferran i la perllongació del Ramon y Cajal i entre Pep Ventura i el Col·legi Santaló).
	INDUSTRIAL	Sòl industrial ja consolidat en bona part i oferta limitada per a tallers, magatzems i petita indústria.	SECTOR TORRE MIRONA (entre Ctra d'Argelès i canf dels Canils, a l'altre costat de l'Auditori).
	RESIDENCIAL	Sòl residencial per a creixements futurs.	SECTOR DEL PLA DE SALT (entre Canutxí i Zona Esportiva i Canf dels Canils, entre Magds. Camps i Autopista).
	INDUSTRIAL	Sòl industrial a ordenar.	SECTOR MAS MASÓ (entre Dr. Castany i el lloc del Berner Municipal i entre L'ENHER i el c/ Pep Ventura).
			SECTOR ENHER (Sòl ocupat per la central de L'ENHER a la perllongació del c/ Dr. Castany).

«Un Pla realista»

EMILI GISPERT

Josep Vicenç Alhambra, tinent d'Alcalde d'Urbanisme i Obres de l'Ajuntament, considera que el Pla General d'Ordenació Urbana del municipi, aprovat inicialment per tots els grups polítics de la corporació en un Ple extraordinari celebrat el dia 16 del mes de juny, és «un Pla realista i perfectament assumible per l'ajuntament». És de l'opinió que «no serà conflictiu», però reconeix que l'estudi econòmic i financer fou l'aspecte més difícil de negociar i d'arribar a un acord entre els grups municipals i manifesta que «és el que ens ha fet endarrerir un xic l'aprovació inicial».

Fins que no sigui aprovat definitivament el Pla General, l'ordenació urbanística es regeix per les Normes Subsidiàries dictades per la Generalitat de Catalunya el mes de juliol de 1981 per a l'àmbit de Girona, Salt, Sarrià, Sant Julià de Ramis, Fornells, Quart, Vilablareix i Sant Gregori. Les Normes Subsidiàries van ser dictades amb urgència, a petició de l'Ajuntament de Girona, perquè el mes de desembre del 1980 el Tribunal Suprem havia declarat «radicalment nul» el Pla General del 1971, amb la qual cosa tornava a tenir vigència un Pla de l'any 1955.

Les Normes Subsidiàries foren redactades, per tant, en sis mesos, quan Salt encara era annexionat a Girona. Per a Josep Vicenç Alhambra són «una molt bona proposta quant a qualificatiu del sòl, equipaments i estructura viària, però difícilment s'hi poden contemplar les necessitats dels vuit municipis per als quals van ser dictades». (Cal tenir en compte, però, que el juliol del 1981, Girona, Salt i Sarrià eren un sol municipi). Segons explicava el tinent d'alcalde d'Urbanisme i Obres, en les eleccions municipals del 1983, «el programa electoral del nostre grup esmentava la necessitat d'un Pla General per a Girona i rodalies». Però el plantejament d'un Pla supramunicipal es trencà poc després, per decisió de la Comissió Provincial d'Urbanisme. Alhambra ens ho explica: «Entre els mesos de maig i juny del 1983, la Comissió Provincial d'Urbanisme posa a exposició pública tot l'àmbit de les Normes Subsidiàries en el qual, en terminologia urbanística, el 125 del Reglament de Planejament i la mateixa Comissió diu que un cop estigui tancat el termini per a presentar

suggeriments, cada ajuntament farà el seu propi planejament.

— És aleshores quan Salt comença a preparar el pla que s'acaba d'aprovar inicialment...

— Efectivament, a partir de l'acord de la Comissió Provincial d'Urbanisme, Salt intenta coordinar el pla amb el de Girona i el de Vilablareix, i intenta contractar el mateix equip redactor».

— Per què no es va contractar el mateix equip que a Girona?

— La primavera del 84 vam contactar amb l'equip redactor de Girona, però ens diuen que començaran a redactar el de Salt quan el de Girona hagi passat l'aprovació inicial. Arribem a la conclusió que això retardarà massa el nostre i, el mes de setembre demanem a Joan Antoni Solans, president de la Comissió Provincial d'Urbanisme, que ens doni orientació. Ens aconsella que sigui l'Ajuntament qui prengui la iniciativa, però que encarreguem la redacció a fora».

— I la redacció del Pla s'encarrega a Xavier Canosa. Per què?

— «Vam tenir en compte la seva experiència professional i que en la seva trajectòria, és dels que sempre ha col·laborat amb l'Ajuntament que l'ha contractat. El mes de gener del 85 se li encarrega el treball amb un pressupost total de 13 milions de pessetes, i ell, pel seu compte, contracta un equip de tretze persones en el qual hi ha geògrafs, enginyers, advocats, economistes, del·licants...»

Josep Vicenç Alhambra, tinent d'alcalde d'Urbanisme.

— Qui fa el seguiment polític dels treballs de redacció?

— Després d'encarregar-lo, la responsabilitat política és de la Comissió d'Urbanisme, que va ser ampliada amb representants de CIU i del PSUC amb la finalitat d'implicar-hi tots els grups que participen en el govern municipal. S'ha de tenir en compte que durant un any, aquesta comissió va estar treballant conjuntament amb l'equip redactor i amb un grup divers de gent que fou convocada expressament pel seu coneixement del poble. Va ser una primera etapa de treball en la qual es va donar tota la informació possible a l'equip redactor perquè la recollís, la sistematitzés i fes la diagnosi de la situació, que va sortir publicada el juny del 1985.

— En aquestes mateixes planes monogràfiques expliquem les actuacions més importants que preveu el Pla, però quines són les directrius generals que s'han seguit per a redactar-lo?

— «Hem volgut que sigui una eina per a modificar la dinàmica pròpia de l'urbanisme, que l'evolució sigui controlada socialment. Des del primer moment s'ha tingut clar que Salt és part d'una ciutat major i per tant la seva ordenació s'ha d'estructurar lligada amb aquesta estructura urbana més gran. Per

altra banda hem volgut que sigui un Pla que es pugui complir».

— Quina inversió preveu el Pla i com es farà possible?

— «El Pla programa inversions per import de 2.015 milions de pessetes en vuit anys, que s'han de finançar a través de la iniciativa pública municipal, de la iniciativa pública exterior a l'ajuntament i de la iniciativa privada. De cada projecte en concret, s'especifica el que ha de pagar cada una de les tres parts. S'ha valorat el cost de cada obra concreta, s'ha mirat si hi pot existir benefici privat i els compromisos d'altres organismes institucionals».

— La qüestió del finançament va ser la més difícil de consensuar?

— «Aquest tema ens va portar més d'un mes de debat entre la Comissió d'Urbanisme i la d'Hisenda, però finalment vam arribar a una fórmula que tots consideràvem assumible per l'ajuntament».

— Quina és aquesta fórmula?

— «Tenim en compte que l'Ajuntament ha de finançar un total de 163 milions durant els primers quatre anys i 200 milions en el segon quadrienni, va considerar que ho podem assumir a través de la generació d'estalvi intern i a través de pujar el nivell d'endeutament. Per a generar estalvi intern s'ha previst que els impostos creixin un punt per sobre de l'Index de Preus al Consum (IPC), i que, pel contrari, el conjunt de

les despeses municipals creixin un punt per sota de l'I.P.C. D'altra banda, el nivell d'endeutament de l'Ajuntament ha de passar, en els primers quatre anys, del 18 per cent actual, al 23 per cent. En fer aquestes previsions no s'ha tingut en compte el Fons de Cooperació Municipal.

Josep Viçenç, que reconeix que la discussió de l'estudi econòmic i financer va endarrerir en aproximadament un mes l'aprovació inicial, no preveu que el Pla sigui «massa conflictiu» i espera que el mes d'octubre s'aprovi provisionalment, i el desembre, de manera definitiva.

Les herbes remeieres del nostre entorn

La degradació dels nostres espais naturals, sobretot de les zones de vegetació de ribera i aiguamolls, ha fet desaparèixer una bona part de les espècies d'herbes medicinals o aromàtiques que anys enrera podíem recollir ben a prop del nostre nucli urbà.

Quan parlem de zones humides ens vénen a la memòria les de la ribera del Ter al seu pas per la nostra Vila, Les Fonts, La Bassa dels Carros i tot el «Ter petit», que configuraven un espai natural d'aiguamolls molt propici pel creixement de moltes espècies pròpies d'indrets humits. Oblidem sovint, però, que també a migdia del nostre terme municipal teníem el curs natural del Marroc, que amb poc cabal, sobretot en temps de secada, mantenia sempre la humitat suficient per ser un bon hàbitat de la vegetació de ribera, al bell mig d'una plana de secà i amb la característica d'una qualitat de terra ben diferent de les del marge del Ter.

Algunes de les espècies més populars dintre l'ampli ventall de les herbes amb propietats medicinals, encara les podem trobar en les zones menys degradades del Ter. La Farigola deu ser la més prolífica, tot i que no és precisament una espècie pròpia de riberals, la trobem en planes sorrenques i seques en el sector del Pas d'en Prats, tant a una com a l'altra banda de Riu.

La Camamilla de camp només demana una ploguda a temps i camps de conreu. Surt cada primavera en molts indrets del nostre Pla i se'n cullen molts

manats que després seran venuts en el mercat setmanal, o bé, ben assecada a l'ombra, guardada per als remeis de tot l'any.

La disminució constant dels espais naturals i la recol·lecció de les poques espècies que ens queden dintre el terme municipal, ens portarà a la desaparició total de les herbes medicinals del nostre entorn. Cal, doncs, que actuem en la repoblació i la protecció de totes les que havien estat pròpies i ja no en trobem, i a mantenir per llavor les que encara podem salvar de la total desaparició.

El Ter, en les seves crescudes, portava tota mena de llavors que deixava dipositades en les zones que inundava, i al tornar al seu cabal de sempre, sortien al bell mig del pedregal una munió de plantes que no tenien res a veure amb la flora dels indrets més pròxims.

Aquesta acció que avui el Ter no pot fer és la que em sembla que caldria suplir amb la col·laboració i direcció de les entitats que estan interessades a conservar els nostres espais naturals.

La recol·lecció de llavors o esqueixos de plantes i la posterior sembrada en espais comunals del nostre terme, seria una de les possibles empreses que ens podria servir per al repoblament del nostre entorn amb totes les herbes que abans ja havien format part de la vegetació autòctona del nostre mortificat medi natural.

Se'm va acudir d'escriure sobre les herbes medicinals del nostre entorn quan aquesta primavera vaig veure una yella que recollia camamilla vora el Camí dels Carlins. Això em va portar a la memòria que també a casa havia començat la recol·lecció d'herbes remeieres i aromàtiques que, com cada any en aquest temps, omplen de flaires entranyables l'ombra de l'eixida.

A cada poble hi ha persones, moltes vegades ben peculiars, que es dediquen a recollir i després a vendre a manats les herbes que per tradició són conegudes com a remeis casolans des de temps molt antics. A les ciutats, els her-

bolaris fan la mateixa funció, i de pares a fills s'han transmès les propietats de les plantes i llur utilització.

La medicina moderna ha desplaçat aquests costums ancestrals i les generacions actuals desconeixen del tot les propietats guaridores de les plantes. Els partidaris de la medicina natural segueixen, però, les tradicions i l'experiència dels nostres avantpassats, que havien posat confiança en aquests remeis casolans, els quals moltes vegades es confonien amb certes pràctiques de superstició perquè atribuïen a la natura, i sobretot a certes plantes, virtuts guaridores i alhora protectores de mals averanys, que els conferien poders màgics que res tenien a veure amb llurs propietats medicinals.

El Saüc és un exemple d'aquesta doble funció. La flor té propietats sudorífiques i antiinflamàtores, i difícilment trobareu una casa de pagès que no tingui a prop un saüquer. Ara només caldria saber si la proliferació d'aquesta espècie a les nostres contrades va ser deguda a les seves propietats remeieres o per a protegir de les bruixes i bruixots els masos i esplets dels voltants, ja que tanabé hi havia la creença que aquestes plantes allunyaven les seves malèfiques accions. I el mateix podem dir del llorer, l'espigol o el boix, que ben beneïts, els trobem junt amb la creu de palma en moltes portalades de les cases més velles.

La Ratafia és una bona raó en defensa de les nostres herbes, i per això ja mereixen que els dediquem una especial atenció. També a la cuina les herbes aromàtiques donen als guisats i rostits la flaire arcaica de les nostres millors tradicions culinàries.

Ara ja només faltaria que per il·lustrar més els beneficis que la mare natura ens dona amb les plantes silvestres, en seguis una relació extensa amb indicació de llurs propietats i amb la lluna que cal recollir-les perquè guardin tota la seva activitat.

No pateixis, amic lector, que no ho faré pas. Almenys fins que no hàgim recuperat un dall que ens asseguri la supervivència d'aquestes espècies en el nostre entorn més immediat.

Les herbes Remeieres (quan la ciència i la màgia van de bracet)

Dues branques actualment tan oposades del coneixement humà com són la màgia i la farmacologia, tenen un origen comú, una evolució comuna i, malgrat les aparences, molts punts de coincidència. Potser un dels àmbits on es veuen més aquestes afinitats és el de les herbes remeieres o plantes medicinals.

L'ús de les plantes per guarir malalties se'ns perd en els orígens de l'home, així com l'ús dels vegetals per obtenir estats artificials de lucidesa, eufòria o ensopiment. Hi ha cites antiquíssimes d'aquestes pràctiques (això de les drogues no és nou), com ara el del **reig bord** a Sibèria, el del **peyote** a Mèxic, etc... que ja ens indiquen aquest doble vessant de les plantes medicinals.

Els científics grecs, per exemple Dioscòrides (Segle I), ja eren uns experts en la matèria de manera que fins ben bé el segle XVIII es va aprofitar el coneixement clàssic per a l'aplicació en medicina de les plantes.

Amb el naixement de la química moderna es va començar a aprofundir en l'estudi de la composició de les plantes, es van definir els alcaloides i els principis actius (i se'n van descriure molts). Això va servir per constatar que tota la farmacologia basada en l'ús de les plantes no anava desencaminada.

A partir dels anys 20 del nostre segle, i amb el gran creixement experimentat per la indústria farmacèutica, va sorgir una tendència — amb clares motivacions econòmiques — que es va encarregar de demostrar-nos que això de les tisanes, infusions i cataplasmes eren falòrnies tercermundistes i que els injectables, les píndoles i els supositoris eren els veritables remeis del futur. És clar, amb la nostra inequívoca vocació modernista vàrem canviar les passejades pels marges i vores de riu cercant herbes, per la cua de les receptes mèdiques (si fa no fa s'hi està la mateixa estona).

Recentment, hi ha altra vegada un retorn cap a les herbes remeieres; cal esperar que cada vegada sigui menys tímid i que els metges del nostre ambulatori ens engeguin a passeig (cap a les Diveses) en comptes de receptar-nos la pastilleta de torn.

Les nostres herbes remeieres

A Catalunya hem tingut la gran sort, pel que fa a les plantes medicinals, que hi ha hagut un gran científic que s'ha dedicat a recopilar tot el coneixement popular d'aquests vegetals i que

l'ha completat amb el saber científic sobre el tema. El Dr. PIUS FONT I QUER, farmacèutic, químic, tinent coronel de sanitat (republicà, és clar) i el més eminent botànic català va reunir en un llibre (EL DIOSCÒRIDES RENOVADO) tots aquests aspectes. De fet aquest llibre el va escriure per purgar la pena de presó que li va posar el General Franco quan va usurpar el poder per la força de les armes.

Tot seguint aquest manual (és a la Biblioteca) podem veure que la majoria de plantes que trobem al nostre Pla tenen o han tingut una utilitat per guarir-nos.

ESPORTS

TOT PER A L'ESQUÍ

Francesc Macià, 10
Xamfrà Guimerà
Tel. 20 76 51

SALT

**FOTOCÒPIES
CÒPIES DE PLÀNOLS
PAPERERIA
TÈCNICA
MATERIAL
PER A DIBUIX
I OFICINES**

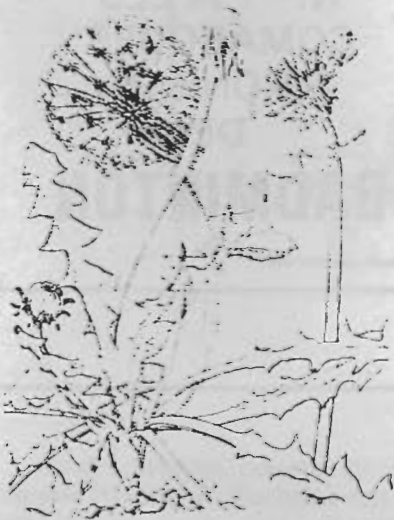
A SALT
Passeig d'Olot, 166
Tel. 23 27 08

A GIRONA:
Avgda. St. Francesc, 4 - Tel. 20 39 44
Migdia, 11 - Tel. 21 35 65

Repassem-ne les més comunes:

EL PIXALLITS (*Taraxacum officinale*).

Magnífic aperitiu per menjar cru, diürètic i depuratiu. El trobem a tot el pla.

LA FARIGOLA (*Thymus vulgaris*).

Tònica i digestiva, antihelmíntica, molt bona en sopa... La trobem als pedreguets de Les Deveses.

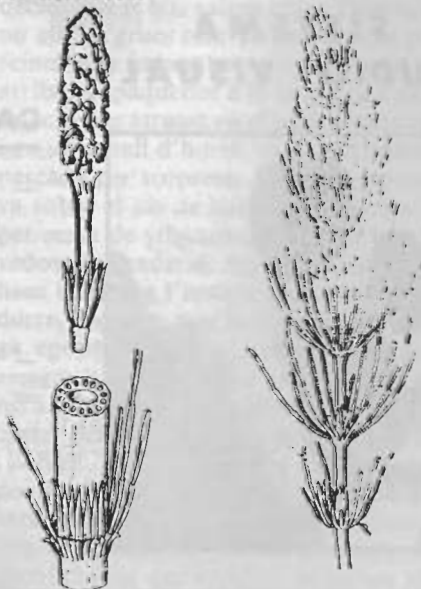
LES ORTIGUES (*Urtica* sp.)

Excel·lent com a verdures, indicades per als gotosos, reumàtics, desgats, malalties de la pell.... La trobem gairebé per a tot arreu. Per cert, és mentida que si s'agafa una ortiga sense respirar no piqui.

LES CUES DE CAVALL (*Equisetum* sp.)

Diürètic, remineralitzador i hemostàtic. Els trobem a les Deveses, a les vores dels recs.

LA ROMEGUERA (*Rubus*, sp)

És astringent i es fa servir contra la diarrea, les hemorroides, el mal de coll, per enfortir les genives i, és clar per menjar móres. Les trobem a tot el Pla.

De fet, si volguéssim esmentar-les totes no acabariem, em penso que aniríem més bé si ens arribem a la Biblioteca, agafem el llibre del Dr. Font i Quer i, després de refer-nos de l'espant perquè té més de 1.000 pàgines, passem tot xino-xano per les Deveses recol·lectant les plantes, amb la tranquil·litat que dona saber exactament què són, per a què serveixen i com s'han de prendre.

XAVIER SUNYER i BOVER
Comissió de Ciències Naturals de la SERS

CONSTRUCTORS, S.A.

CONSTRUCCIÓ DE:
Cases unifamiliars
Xalets individuals
Tot tipus de reformes i manteniments.

UNA EMPRESA JOVE
AL SERVEI DEL POBLE

SALT

Processó, 57
Tels.: 23 88 94
23 86 02
23 43 59

L'indecent

Es deia Morgan, com tots els indecents de Bay Ridget. Foragitat dels Estats Units per una qüestió indecent relacionada amb casquianismes de baixos ventres i d'encara més baixos fons, intentà refugiar-se a Salt, atret per un fulletó turístic que circulava en aquella època per Nova York. És clar que el reclam es referia a Salt Lake City, però amb les preses per anar-se'n, l'atribolat Morgan es confongué fins i tot de continent. El pobre home fent-se passar per camàlic dels docks, embarcà en un clipper duent sobre l'esquena el primer sac que trobà, i que contenia el prototipus d'una nova àncora de caiguda ràpida per a portaavions. Quan assolí, no se sap com, la profunda bodega del vaixell, home i embaràs formaren un sol piló que no es bellugà en absolut fins a l'arribada del navili al port de Roses, on es trobava la companyia que noliejà l'embarcació des d'Amèrica. En principi tot el carregament consistia en un determinat nombre de quintars de roure per fer-ne botes de vi, i les rudimentàries grues veien sense massa esforç el treball. Però en arribar al paquet que ocultava l'indecent Morgan, la fràgil màquina es rebregà, caient sobre la coberta del clipper i causant-li importantíssims desperfectes. Els encarregats de desembarcar

el material baixaren a la bodega per verificar el contingut d'aquella enorme bossa, i llavors quedaren bocabadats, corsecats i estupefactes, ja que, tot i ser curtidíssims llops de mar, mai en la seva vida havien contemplat un ruixó tan descumunal, una àncora tan magnífica. Avisat el comandant de Marina aquest, en veure que els mitjans del port no eren suficients per hissar el feixuc tonatge, decidí que el buc saltés cap a Palamós, on allí les grues estaven preparades per feines més importants. O sigui que en arribar el paquebot a la seva nova destinació fou atracat en el moll comercial i en un parell d'hores, com una balena pescada per sorpresa, l'àncora reposava sobre el pis de llambordes, voltada per cents de vilatans cridats per la novedosa mercaderia. Aprofitant que tot-hom badava a l'entorn de l'insòlit producte, Morgan, mig recuperat de la llarga epopeia viscuda, abandonà el seu amagatall arrossegant-se i d'aquesta manera aconseguí passar desapercebut pel costat dels palamosins embadalits. Tot i l'absolut desconeixement que tenia del lloc, un instint que només ajuda els trinxeraires el dugué a l'entrada de la carretera de Girona, on s'aixecà amb un gran sacrifici físic per recolzar-se en un arbre i poder fer senyals d'autostop.

La sort s'havia aliat amb ell per compensar-li l'espantosa travessia que l'havia dut, enxarpat com un calamar en un botiró, a aquelles terres, i a la poca estona una elegant limousine, atreta pels gests que feia amb la mà esquerra, es deturà al seu costat. Un cavaller elegant l'invità a pujar al vehicle: era el comptable privat del marquès de Camps, que precisament tornava a Salt després d'haver enllestit uns afers de cautxú amb un importador tiquismiquis. I endemés, com que era home culte, parlava anglès, o sigui que ben aviat s'establí un diàleg animat entre ambdues persones. Morgan li explicà fil per randa totes les peripècies viscudes, i fou tan realista en la descripció dels fets, que en arribar a Salt aquell honrat comptable lliurà l'infeliç polissó a la Guàrdia Civil, que, després de l'atestat preceptiu, el conduí a presència dels tribunals. Havent-se ratificat davant els jutges de tot allò explicat sobre la seva persona, va ser condemnat a cadena perpètua i morí, anys més tard, sense haver vist més que d'escallimpantes el cel blau i lluminós de Salt, en una masmorra llòbrega de la presó per a estrangers que hi havia en aquell temps al carrer de les Trompetes Divines.

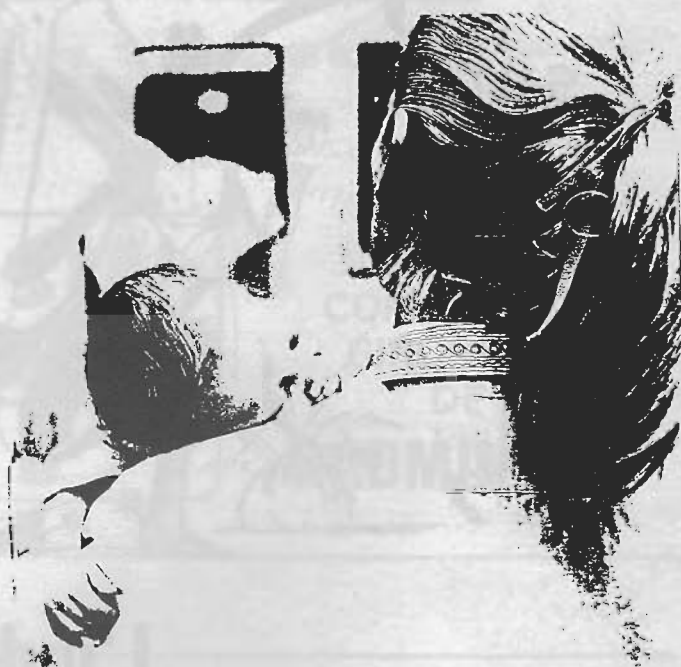
R. Tagore

«...SÉ BEN BÉ QUINA ÉS LA JOIA QUE BROLLA DEL CEL EN LA LLUM DE LA MATINADA...»

Com m'embadaleix de mirar-te, fill,
que essent-ho tot t'has fet meu!
I quina por tinc de perdre't.
Així ben serrat contra el meu pit!
Ai las! Quin poder màgic ha enxarxat
el tresor del món entre els meus
braços febles?

Quan jo era una noia i el meu cor
obria les seves fulles, tu flotaves
amb fragància al meu entorn.
La teva tendra suavitat florí abans
en la meva carn juvenívola, com el
color a l'Orient abans de sortir
el sol. primer amor del cel,
germà bessó de la llum de l'alba,
davallares al món en el riu entorbolit
de la vida i a la fi t'aturares
al meu cor.

Beneeix aquest cos petit, aquesta
ànima blanca que ha guanyat a la terra
el bes del cel, que estima la llum del
sol i gaudeix, embadalint-se,
del rostre de la seva mare; que no ha après
encara a menysprear la pols ni a cobdiciar l'or.

Salvador Sunyer, elegit primer President del Fons Català de Cooperació

L'Alcalde de Salt, Salvador Sunyer, ha estat elegit primer President del «Fons Català de Cooperació al Desenvolupament».

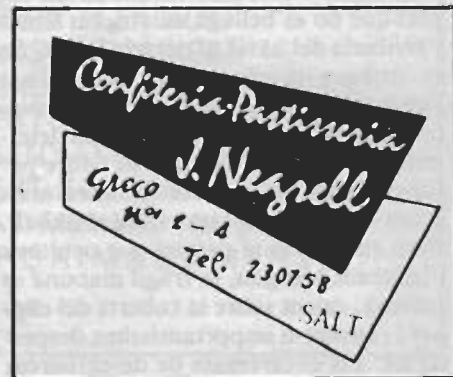
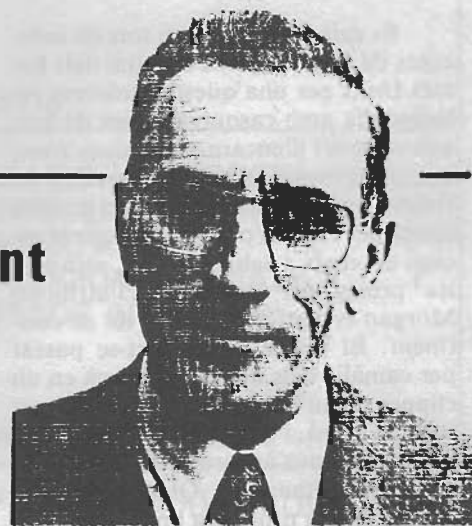
L'Assemblea constituent, que es va celebrar el passat dia 5 de juliol a Les Bernardes, va aprovar els estatuts de la nova Associació entre els objectius de la qual es proposa:

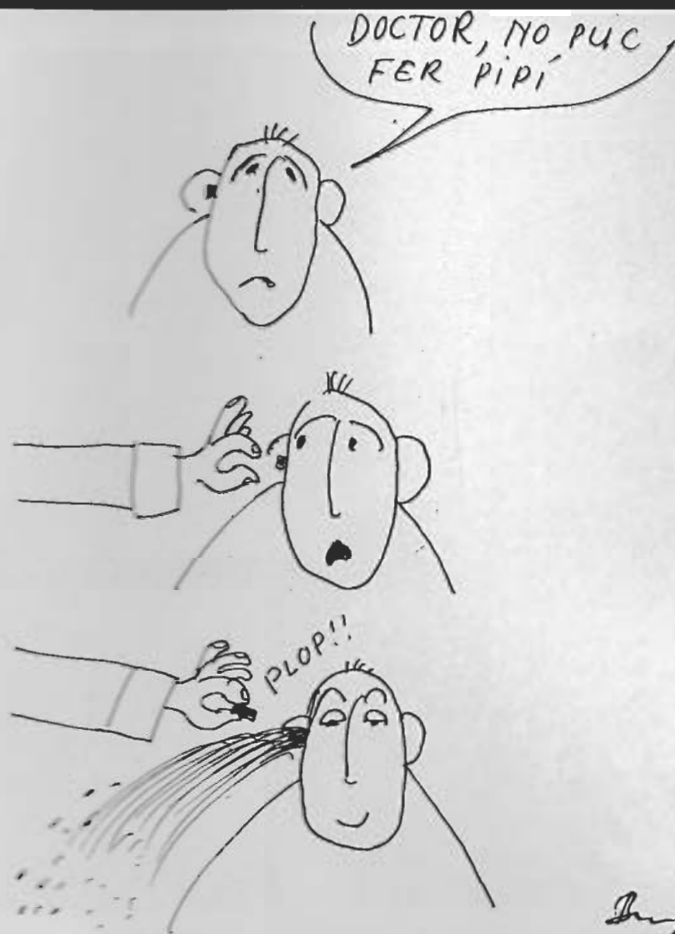
«Contribuir des de l'àmbit català, al desenvolupament dels països del Tercer Món, mitjançant la constitució i gestió d'un fons econòmic, així com fer realitat la destinació mínima del 0'7 del producte nacional, d'ajuda pública per part de l'Estat Espanyol, als països subdesenvolupats».

A l'acte h. van participar una dotzena d'Ajuntaments, així com nombro-

ses entitats cíviques: Justícia i Pau, Càritas, Medicus Mundi, Moviment del 0'7, grup CIEMEN, Associació Inter-món, etc..

Per últim cal remarcar que la Seu Social del «Fons Català de Cooperació» serà l'Ajuntament de Salt, segons va designar l'Assemblea.

A la Taula de La Farga

Visita de «La Farga» al Santaló Petit

DANIEL BERNARDO
PILI ESPASANDÍN
EVA MORENO
(Alumnes de 8.ª de
l'Escola Silvestre
Santaló —petit—).

El dimarts, dia 22 d'abril, gràcies a la nostra II Setmana Cultural, vam tenir l'oportunitat de rebre dos representants del Consell de Redacció de la revista «La Farga», en Manel Mesquita i en Josep M.ª Oliveras.

La gent que participa en la seva publicació ho fa de manera desinteressada. Alguns d'ells tenen experiència com a fotògraf, treballen en d'altres mitjans de comunicació, o tenen professions diverses i dediquen el seu temps lliure a fer l'única revista de Salt que promociiona el Casal de Jubilats.

Ens van parlar d'altres característiques de «La Farga», com ara: que no es troba als quioscos, n'has de ser subs-

criptor i per això no porta el preu a la portada.

Després ens explicaren com feien la seva revista, com es repartien la feina, quan es reunien perquè sortís la propera revista, i molts més detalls. Tot seguit agafaren un model de la nostra «SILVESTRINA» i van fer una mena de crítica de les nostres errades i ens van dir com millorar la propera. També van deixar molt clar que d'errades, per petites que siguin, en té tothom!

La seva revista ens agrada, però trobem que hi ha molta publicitat. Ja sabem que és necessària, però podrien reduir l'espai dedicat a ella. També trobem que hi ha pocs temes adreçats al jovent.

El «Fons Català de Cooperació al Desenvolupament»

Per l'estiu, tota cuca viu. I, si no viu, ho fa veure. Jo no entenc com en països càlids, on tot l'any és estiu, les persones morin a milions. Deu ser per allò de la qualitat de vida. No saben viure. És clar que, qui és capaç de viure amb una embosta d'arròs o un grapat de blat de moro cada tres dies?

Tot això se m'acudia mentre el bon amic i batlle de Salt, en Salvador Sunyer, presidia l'Assemblea Constituent del «Fons Català de Cooperació al Desenvolupament», que va tenir lloc a can Tarrés, un dissabte del mes de juliol.

Un altre batlle i també bon amic meu, el d'Arbúcies, en Jaume Soler, es desgarga-mellava explicant el joc dels disbarats, del «sí, però no» de les institucions catalanes, començant per la Generalitat i acabant per la Federació de Municipis que presideix un altre batlle, també bon amic meu: el de Girona, en Quim Nadal. (No puc dir el mateix, en el capítol dels bons amics, del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Jordi Pujol. Hom no arriba a tenir bons amics al cap de totes les institucions catalanes. Es una limitació realista i saludable. Ni tampoc el Burxeta no ha fet mai campanya electoral, com la que va fer l'inoblidable «Coluche», el pallaso francès, recentment traspasat, amic de tots els capgrossos de l'estat veí, i impulsor d'una campanya presidencial irreverent, que va provocar cobriments de cor a més de quatre «vaques sagrades» franceses).

En aquesta magna assemblea saltenca, quatre gats van aprovar-ne els Estatuts i van prometre que esquitxarien una part del pressupost per ajudar el Tercer Món. Alguns ja ho han fet. Els altres fa anys que s'ho rumien. Mentre el Burxeta pugui fer articles d'humor, vol dir que s'ho aniran rumiant.

I, si continuen morint milions de sers humans al Tercer Món, és culpa d'ells. Amb el clima que tenen, no saben aprofitar allò de «per l'estiu, tota cuca viu». Pregunteu... pregunteu a aquest estol de turistes de la CEE que s'arrosseguen, com llagostins torrats a la planxa, per les nostres platges. Amb quatre gelats i un parell d'amanides, ja en tenen prou per conservar la seva existència de privilegiats.

Potser podríem canalitzar l'excés de caloreries i de greixos que expulsen, cap als països del Tercer Món. Així ens estalviariem de fer aquest ridícul dolorós de reunir quatre gats per constituir el «Fons Català de Cooperació al Desenvolupament».